

Republika Crna Gora
AGENCIJA ZA RADIO-DIFUZIJU
Broj: 01 - 768
Podgorica, 27. februar 2007.godine

IZVJEŠTAJ
O RADU AGENCIJE ZA RADIO-DIFUZIJU ZA 2006.GODINU

Podgorica, februar 2007. godine

S A D R Ž A J:

UVOD

I. USAGLAŠAVANJE RADA EMITERA SA TEHNIČKIM STANDARDIMA

II. UNAPREĐENJE PRAKSE I OKVIRA REGULACIJE I SAMOREGULCIJE ODNOSA U SEKTORU RADIO-DIFUZIJE

III. RAZVOJ KABLOVSKIH I BEŽIČNIH SISTEMA ZA DISTRIBUCIJU RADIO I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA

IV. MEĐUNARODNA SARADNJA AGENCIJE ZA RADIO-DIFUZIJU

V. RASPODJELA SREDSTAVA IZ FONDOVA AGENCIJE

VI. OSTALE AKTIVNOSTI AGENCIJE

VII. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA AGENCIJE ZA RADIO-DIFUZIJU U 2006. GODINI

Prilog 1: Pregled izrečenih kaznenih mjera u toku 2006. godine

Prilog 2: Pregled pravnih lica kojima je Savjet Agencije za radio-difuziju dodijelio pravo na izgradnju korišćenje kablovskih i bežičnih sistema za distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika

Prilog 3: Pregled iskoordiniranih dodjela u Digitalnom planu Crne Gore

Uvod

Prateći trendove vezane za digitalizaciju elektronskih komunikacija, Agencija za radio-difuziju je u 2006. godini uspješno završila višegodišnje koordinacione aktivnosti što je rezultiralo međunarodno iskoordiniranim planom digitalnih frekvencija. Kruna tih aktivnosti bilo je uspješno učešće predstavnika Agencije u okviru delegacije Crne Gore na Regionalnoj konferenciji o radiokomunikacijama koja je održana u Ženevi od 15.05.-16.06.2006.g., u okviru Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU).

Agencija je organizovala tijesnu saradnju sa svim elektronskim medijima u Republici sa ciljem pružanja pomoći da se pripreme za korektno i profesionalno tretiranje i praćenje referendumske kampanje o državnoj nezavisnosti. Rezultat toga su pozitivne ocjene medijskog izvještavanja koje su dale relevantne domaće i međunarodne organizacije.

U skladu sa Strategijom razvoja radio-difuzije u Republici Crnoj Gori za period od 2004-2007.g., Agencija je u 2006. godini nastavila sa zaokruživanjem pravnog okvira u oblasti radio-difuzije. Nakon opsežne analize iskustava i prakse u okruženju i javne rasprave, usvojen je set podzakonskih akata vezan za postupak izdavanja dozvola za izgradnju i korišćenje kablovskih i bežičnih sistema za distribuciju radio i TV programa do krajnjih korisnika. Nakon toga raspisan je međunarodni javni konkurs za dodjelu prava po ovom osnovu.

Nakon usvajanja podzakonskih akata kojima su propisani minimalni tehnički uslovi za rad studijske i emisione tehnike, u 2006. godini izvršeni su tehnički pregledi studijske i emisione opreme komercijalnih i javnih emitera. Agencija za radio-difuziju je maksimalno uvažavala zahtjeve, mogućnosti i ograničenja emitera i dva puta produžavala rok za usklađivanje njihovog rada sa propisanim tehničkim standardima. U prvom kvartalu 2007. godine očekuje se izdavanje dozvola za prenos i emitovanje radio-difuznih signala i, po prvi put, dozvola za radio- stanice koje se koriste za prenos ili emitovanje radio i TV programa.

U toku 2006. godine intenzivirana je debata oko poželjnog i mogućeg odnosa i uloge regulacije i samoregulacije u radio-difuznom sektoru kao i dosljedne primjene propisa koji se odnose na ostvarivanje i zaštitu autorskog i srodnih prava. Agencija za radio-difuziju je organizovala više seminara i sastanaka koji su imali cilj da se za ova kompleksna pitanja pronađu održiva rješenja koja će biti u funkciji dosljedne primjene važećeg zakonskog okvira u Crnoj Gori, ali i dostignutog stepena profesionalizacije, finansijske i tržišne održivosti medija.

Finansijska održivost i stabilnost Agencije za radio-difuziju i cjelokupnog sistema za podršku transformacije radio-difuznog sistema Republike Crne Gore i u toku 2006. godine bili su obezbijeđeni iznad plana. To je još jedna potvrda uspješnosti modela koji je definisan Zakonom o radio-difuziji, a implementiran od strane Agencije za radio-difuziju. U tom smislu Agencija za radio-difuziju, pozitivno završava poslovnu godinu i stvara uslove za kvalitetno projektovanje i sprovođenje čak i vrlo složenih procesa u sektoru radio-difuzije.

Važan faktor uspješnosti Agencije za radio-difuziju predstavlja tim čiju okosnicu čine stručni, posvećeni i motivisani mladi ljudi. Kadrovi su najvredniji resurs Agencije. Dosadašnja politika i praksa regrutovanja i obuke kadrova pokazala je odlične rezultate.

I. USAGLAŠAVANJE RADA EMITERA SA TEHNIČKIM STANDARDIMA

Dozvole za prenos i emitovanje radio-difuznih signala koje je Agencija za radio-difuziju izdala oktobra 2005. godine su bile privremenog karaktera i njihovo važenje je ograničeno rokom za usaglašavanje tehničkog rada imaoca dozvole sa podzakonskim aktima Agencije za radio-difuziju i to:

- Pravilnikom o elektromagnetnoj kompatibilnosti (EMC);
- Pravilnikom o veličini zaštitne zone i radijskog koridora;
- Pravilnikom o najvećim dozvoljenim snagama zračenja radijskih stanica u gradovima i naseljima gradskog obilježja;
- Pravilnikom o tehničkim i eksploatacionim uslovima pod kojima se mogu koristiti radio-difuzne stanice za emitovanje televizijskog programa u frekvencijskim opsezima VHF I i III i UHF IV i V;
- Pravilnikom o tehničko-eksploatacionim uslovima radio-difuznih stanica za frekvencijski modulirane emisije.

Prvobitno propisani rok bio je 30.06.2006.godine do kada je Agencija za radio-difuziju trebalo da izvrši tehničke preglede studijske i emisione tehnike i utvrdi usaglašenost rada imaoca dozvole sa standardima i normama propisanim pravilnicima Agencije za radio-difuziju. Nakon toga bilo je predviđeno da se emiterima izdaju višegodišnje dozvole za prenos i emitovanje radio-difuznih signala¹ čiji bi sastavni dio, u skladu sa članom 31. Zakona o radio-difuziji, bile i dozvole za radio-stanicu i dozvole za prenos radio-difuznog signala posredstvom distribucionih sistema.

Zbog intenzivnih aktivnosti Agencije za radio-difuziju u prvom polugodu 2006. godine, prvenstveno vezanim za pripremu za učešće na Regionalnoj konferenciji za radio-difuziju u Ženevi (RRC 06), obezbjeđenje nesmetanog funkcionisanja radio-difuznog sistema za vrijeme referendumске kampanje kao i druge aktivnosti vezane za redovno poslovanje Agencije, nadležne službe Agencije za radio-difuziju nijesu bile u mogućnosti da u predviđenom roku izvrše tehničke preglede svih radio-difuznih emitera kojima su izdate privremene dozvole za prenos i emitovanje radio-difuznih signala u propisanim rokovima. Osim toga, Agencija za radio-difuziju je dobila brojne zahtjeve emitera za produženje roka za usaglašavanje rada sa tehničkim standardima. Uvažavajući značaj ovog procesa, Savjet Agencije za radio-difuziju je usvojio inicijativu kojom je rok odložen do kraja 2006. godine.

U periodu od sredine jula 2006. godine pa do kraja godine izvršeno je više od 300 tehničkih pregleda u svim opštinama u Crnoj Gori i na svim lokacijama sa kojih se emituje radio-difuzni program. Navedeni pregledi imali su za cilj utvrđivanje stanja i usklađenosti rada studijske i emisione tehnike emitera sa podzakonskim aktima Agencije za radio-difuziju. Na osnovu utvrđenih nepravilnosti, od kojih su najbrojnije bile vezane za nepostojenje izlaznih filtera i kompletiranje tehničke dokumentacije, emiterima su izdati nalozi za njihovo otklanjanje. Zbog obima i strukture utvrđenih nepravilnosti, potrebnog vremena za otklanjanje i posebno finansijskih izdataka sa kojima se suočio veliki broj emitera da bi otklonio nedostatke, Savjet Agencije je usvojio inicijativu za odlaganje roka za usaglašavanje tehničkog rada sa propisanim standardima, ovoga puta do kraja februara 2007. godine.

Početak rada lokalnih javnih radio-difuznih servisa "Radio Andrijevića" i "TV Pljevlja"

U sklopu rezultata tehničkih pregleda koje je Agencija za radio-difuziju obavila ove godine posebno ističemo početak rada dva lokalna javna radio-difuzna servisa i to "Radio Andrijevića" i "TV Pljevlja" čiji su osnivači skupštine jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji emituju program.

Proces usaglašavanja rada emitera sa tehničkim standardima odnosi se kako na komercijalne tako i na javne radio-difuzne emitere. U skladu sa tim, Agencija je u toku 2006. godine sprovela niz pregleda studijske i emisione tehnike lokalnih javnih radio-difuznih emitera i izdala im naloge za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti. Ovaj proces započet je i u JP "Radio-televizija Crne Gore", koja predstavlja najsloženiji tehničko-tehnološki sistem kako sa produkcionog tako i sa emisionog aspekta.

Cijeneći značaj dosljedne primjene tehničkih standarda, kako za racionalno i efikasno korišćenje raspoloživih tehničkih resursa tako i radio-difuznih frekvencija, Agencija će učiniti maksimalne napore da se u toku 2007. godine dovede do kraja proces izdavanja dozvola za radio stanice za sve emitere u Crnoj Gori. Samo na taj način stvoriće se jedan od važnih preduslova za sagledavanje polazne osnove za buduću tranziciju sa analogne na digitalnu radio-difuziju.

Osim pomenutih tehničkih pregleda, Sektor za tehniku Agencije za radio-difuziju je imao i niz inspeksijskih pregleda radi utvrđivanja stanja u radio-difuznom spektru i osnovanosti podnesenih prigovora na rad emitera. Zbog izazivanja

¹ Za radio stanice na 10 godina i za TV stanice na 5 godina.

smetnji u radu opreme drugih emitera ili telekomunikacione opreme drugih korisnika, u toku 2006. godine izrečeno je više mjera koje su uključivale upozorenja ili privremeno gašenje opreme. Više informacija o izrečenim mjerama možete naći u Prilogu 1: Pregled izrečenih kaznenih mjera u toku 2006. godine.

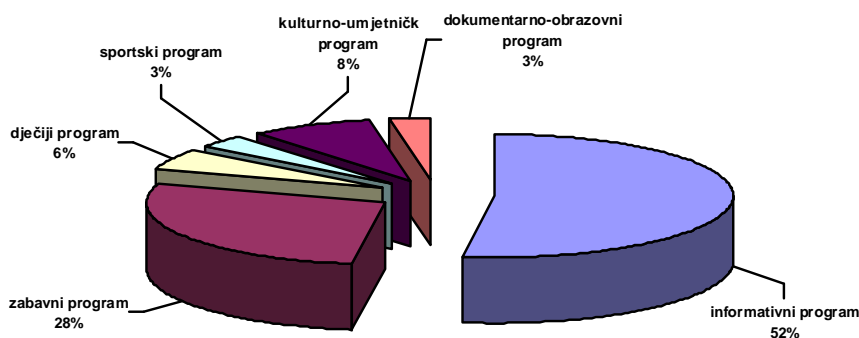
II. UNAPREĐENJE PRAKSE I OKVIRA REGULACIJE I SAMOREGULCIJE ODNOSA U SEKTORU RADIO-DIFUZIJE

U toku 2006.godine, u Sektoru za monitoring je kompletirana oprema za kontinuirano snimanje i arhiviranje audio i audio-vizuelnih zapisa emitovanih programa radio-difuznih emitera. Na osnovu analitičke obrade snimljenih materijala Sektor za monitoring je vršio kontrolu usklađenosti emitovanih programskih sadržaja sa programskim standardima definisanim odredbama Zakona o radio-difuziji, Zakona o medijima i Zakona o javnim radio-difuznim servisima "Radio Crne Gore" i "Televizija Crne Gore", kao i podzakonskim aktima Agencije.

Fizička i pravna lice imaju pravo da Agenciji podnose prigovore u vezi sa programskim radom emitera. U postupcima po podnesenim prigovorima na programski rad, Sektor za monitoring je obezbijedio sve relevantne činjenice za odlučivanje Savjeta Agencije za radio-difuziju. Tokom 2006.g., razmatrano je šest prigovora na programski rad emitera i izrečena četiri upozorenja i dvije novčane kazne. Više informacija o izrečenim mjerama možete naći u Prilogu 1: Pregled izrečenih kaznenih mjera u toku 2006. godine.

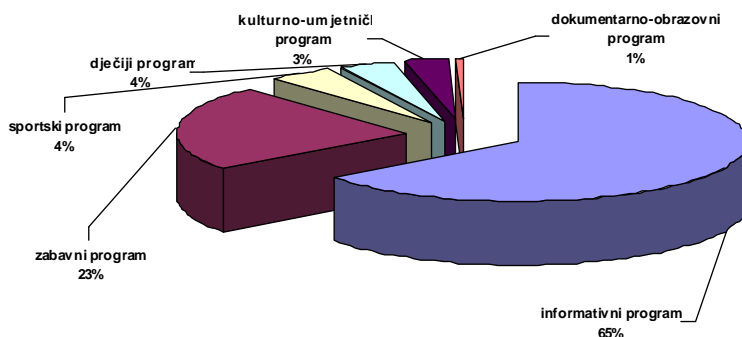
Na osnovu podataka prikupljenih u toku realizacije javnih konkursa za raspodjelu sredstava iz Fonda Agencije za radio-difuziju za pomoć komercijalnim radio-difuznim servisima, Sektor za monitoring je pripremio dva izvještaja:

- "Komercijalne TV stanice u Republici Crnoj Gori - Struktura programskih sadržaja u sopstvenoj produkciji za period 17.11.2005. do 23.11.2005.g." Na grafikonu 1. je predstavljena zastupljenost pojedinih programskih sadržaja (informativni, zabavni, sportski, dječiji, kulturno-umjetnički i dokumentarno-obrazovni program) za ovaj period.

Grafikon 1.

- "Komercijalne TV stanice u Republici Crnoj Gori - Struktura programskih sadržaja u sopstvenoj produkciji za period 07.11.2006. do 13.11.2006.g.". Na grafikonu 2. je predstavljena zastupljenost pojedinih kategorija programskih sadržaja za ovaj period.

Grafikon 2.

Skoro četiri godine nakon usvajanja medijske regulative, crnogorski mediji i društvo u cjelini se upoznaju sa dometima koje omogućava ovaj okvir. Jedno od značajnih pitanja je koji je željeni i održivi odnos stepena regulacije i samoregulacije odnosa u radio-difuznom sektoru. Događaji koji su obelježili 2006. godinu pružili su neke od izazova čije prevazilaženje je akutelizovalo ovo pitanje.

Veliki izazov za profesionalizam i objektivnost medija u Crnoj Gori bilo je **izvještavanje o pripremi i realizaciji referendumskog procesa**. Jer, to je od usvajanja medijske regulative bila prva velika prilika da mediji pokažu realni stepen profesionalizacije i dosljedne primjene profesionalnih standarda propisanih od strane regulatora (Agencije) ili koje će sami usvojiti u skladu sa najboljom praksom u ovim slučajevima.

Prepoznajući ovaj proces kao izazov za kompletan medijski sistem i društvo, Agencija za radio-difuziju je početkom godine organizovala niz konsultativnih sastanaka sa emiterima (javnim i komercijalnim) i predstavnicima međunarodnih organizacija koje su pratile pripremu i realizaciju referendumskog postupka. Cilj ovih sastanaka bila je razmjena mišljenja i stavova u vezi sa rezultatima procesa razvoja i jačanja profesionalnih standarda, sistema regulacije i samoregulacije, sa posebnim fokusom na uslove i način praćenja referendumске kampanje u Crnoj Gori.

Jedan od rezultata ovih aktivnosti bilo je blagovremeno usvajanje pravila o praćenju referendumске kampanje od strane emitera nacionalnih i lokalnih javnih radio-difuznih servisa u Republici Crnoj Gori. U cilju boljeg informisanja učesnika u kampanji, odnosno potencijalnih korisnika usluga javnih servisa, kao i svih koji su zainteresovani za ostvarivanje uloge medija u cjelokupnom procesu, Agencija za radio-difuziju je objavila publikaciju koja je sadržala pravila nacionalnih i lokalnih javnih radio-difuznih servisa. Sva usvojena pravila objavljena su i na veb sajtu Agencije za radio-difuziju. Objavljena publikacija distribuirana je svim javnim radio-difuznim servisima, Republičkoj izbornoj komisiji, predsjednicima i sekretarima svih opštinskih referendumskih komisija, Odboru za medijsko praćenje referendumске kampanje Skupštine Republike Crne Gore i međunarodnim organizacijama koje su pratile referendumski proces. Na taj način Agencija za radio-difuziju je dala doprinos transparentnosti i javnosti referendumskog procesa u skladu sa standardima sadržanim u međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima i slobodama (OUN, OEBS, Savjet Evrope, EU i dr.), kao i ostvarivanju prava svakog građanina da, pod ravnopravnim uslovima, bude istinito, blagovremeno i nepristrasno informisan o svim fazama postupka i različitim stavovima povodom svake od referendumskih opcija.

Na osnovu dosadašnjih napora na uspostavljanju sistema samoregulacije u Crnoj Gori kao i pokazane potrebe za intenziviranjem rasprave o ovom pitanju, uz podršku Kancelarije OEBS u Podgorici, Agencija je početkom juna 2006.g. organizovala **okrugli sto "Samoregulacija medija u Republici Crnoj Gori"**. Cilj ovog projekta bio je definisanje i podsticanje uslova za uspostavljanje transparentnog i efikasnog sistema samoregulacije u medijima kao i jačanje samoregulatornog tijela čije su osnovne funkcije zaštita profesionalnih standarda, odgovornosti i nezavisnosti medija. Tom prilikom je gospodin Olle Stenholm, Press Ombudsmana iz Švedske, prezentirao iskustva jednog od najstarijih i najiskusnijih samoregulatornih tijela u Evropi, a događaj je omogućio i razmijenjenu informacija, stavova i iskustava u vezi sa procesom samoregulacije medija u Crnoj Gori, problemima i izazovima sa kojima se samoregulatorno tijelo susrijeće u praksi. Da je ovo proces koji zahtijeva konstantnu pažnju kako regulatora i medija, tako i društva u cjelini pokazuju neke od ocjena ili zaključaka sa skupa i to:

- potreba za mehanizmima samoregulacije posebno dolazi do izražaja u predizbornim i predreferendumskim periodima kako bi se obezbijedilo poštovanje novinarskih profesionalnih standarda i fer, nepristrasnog i objektivnog izvještavanja.

Medij i referendum

Saglasno članu 45. Zakona o referendumu o državno-pravnom statusu Republike Crne Gore, propisano je da su "emiteri javnih radio-difuznih servisa dužni da, najkasnije 10 dana nakon raspisivanja referenduma, u dnevnoj štampi i na drugi način dostupan javnosti, objave način i uslove predstavljanja stavova povodom različitih referendumskih opcija."

Ključni principi procesa demokratskog Referenduma u Republici Crnoj Gori - Pristup medijima -

"Potrebno je da oba bloka referendumskog spektra tokom izborne kampanje imaju podjednaku mogućnost pristupa javnom radiju, televiziji i štampi. Osim toga, javni mediji moraju da ponude podjednako besplatno vrijeme za emitovanje u medijima za predstavnike obje opcije (DA ili NE) i istovremeno ne smiju da organizuju jednostrane informativne aktivnosti. Medijsko pokrivanje referenduma u javnim medijima mora biti politički izbalansirano i objektivno. Privatni mediji bi trebali izgraditi "Pravilnik ponašanja" u oblasti emitiranja koji bi trebalo da bude potpisan i nadgledan na dobrovoljnoj bazi. Regulatorni i samoregulatorni organi moraju biti kompetentni da bi dovoljno implementirali legislativni okvir, upozorili i adekvatno reagovali na kršenje postojeće legislative i standarda od strane medija u toku referendumске kampanje. Plaćena politička reklama u medijima mora biti zabijeljena."

- Polazeći od pokazanog interesovanja učesnika za inoviranje statuta i rad NVO "Novinarsko samoregulatorno tijelo", ovakvi skupovi doprinose podizanju svijesti o ulozi ovakvog tijela i stimulišu aktivnije učesće u procesu jačanja njegovog kredibiliteta i efikasnije strukture.
- Da bi se doprijelo prihvatanju mehanizama "Novinarskog samoregulatornog tijela" (prava i obaveze, pravila rada), buduće napore treba usmjeriti ka obezbjeđenju veće transparentnosti, otvorenosti i efikasnosti.

U saradnji sa Istraživačkim centrom Instituta za medije Crne Gore, Sektor za monitoring je uspješno realizovao **istraživanje "Mediji i obrazovanje"**. Cilj istraživanja bio je da pruži odgovor na pitanje u kolikoj mjeri mediji u Crnoj Gori ispunjavaju obrazovnu funkciju, kao jedan od važnih društvenih zadataka medija. Za ove potrebe Sektor za monitoring je sproveo istraživanje o procentualnoj zastupljenosti pojedinih sadržaja (informativni, zabavni i obrazovni) u programima televizijskih i radio stanica, koje je pokazalo:

- u strukturi programskih sadržaja TV stanica najveći udio u programu zauzima zabavni (84.3%), manji dio (13.4%) čini informativni, i svega 2.3% je obrazovni. Kod javnih radio-difuznih servisa udio obrazovnog programa je trostruko veći (4.7%) u odnosu na komercijalnih radio-difuznih servisa.
- u strukturi programskih sadržaja radio stanica najveći udio u programu zauzima zabavni (91.9%), manji dio (7.2%) čini informativni, i svega 0.9% je obrazovni. Kod javnih radio-difuznih servisa udio obrazovnog programa je trostruko veći (1.7%) u odnosu na komercijalnih radio-difuznih servisa.

Početkom 2006. godine počela je **primjena Zakona o primjeni propisa kojima se uređuje zaštita prava intelektualne svojine**². Polazeći od svojih nadležnosti propisanih ovim i Zakonom o radio-difuziji, Agencija za radio-difuziju je u toku 2006. godine sprovele niz aktivnosti u pravcu stvaranja uslova za dosljednu primjenu ovih propisa u sektoru radio-difuzije.

Jedna od obaveza svakog emitera u Republici Crnoj Gori, koja je propisana Zakonom o radio-difuziji, izdatim dozvolama i Zakonom o autorskim i srodnim pravima jeste da poštuje autorska i srodna prava. Zakon o primjeni propisa kojima se uređuje zaštita prava intelektualne svojine (čl. 3.) zabranjuje prenos i emitovanje radio-difuznih signala bez dokaza o prethodno regulisanim obavezama za korišćenje autorskog i srodnih prava. Kontinuiranim praćenjem programskog dijela rada elektronskih medija, u Agenciji za radio-difuziju je konstatovano da nije zanemarljiv broj elektronskih medija koji ne poštuju obaveze po osnovu zaštite autorskih i srodnih prava što se negativno odražava na medijsko tržište a samim tim i poziciju emitera čiji je rad u okvirima zakona.

Očekujući da prepoznaju značaj poštovanja evropskih standarda i preporuka vezanih za ovu problematiku kao i da će se ozbiljno založiti da u zakonskim rokovima ispunjavaju svoje obaveze, čime će izbjeći, stroge, zakonima propisane sankcije, Agencija za radio-difuziju je u toku 2006. godine u više navrata apelovala na emitere da pristupe regulisanju prava i obaveza sa nosiocima autorskih i srodnih prava za djela koja se koriste u produkciji programa koji emituju.

U okviru realizacije obaveza vezanih za zaštitu autorskih i srodnih prava u oblasti radio-difuzije, Agencija za radio-difuziju Crne Gore je početkom 2006. godine organizovala više sastanaka sa predstavnicima organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskih i srodnih prava i emitera u Crnoj Gori. Od strane svih učesnika prepoznata je potreba neodložne i dosljedne primjene i ostvarivanja prava i obaveza u oblasti zaštite autorskih i srodnih prava u oblasti radio-difuzije ali i uvažavanje, kako dosadašnje prakse u realizaciji predmetnih obaveza elektronskih medija, tako i njihove materijalno-finansijske situacije u ovoj vrlo delikatnoj fazi reforme medijskog sistema u Crnoj Gori. Rezultat ovih sastanaka bilo je intenziviranje dinamike regulisanja prava i obaveza svakog pojedinog obveznika naknada za autorska prava u oblasti radio-difuzije, sa jedne i organizacija za kolektivnu zaštitu autorskih i srodnih prava, sa druge strane. U tom pravcu, do kraja 2006. godine u značajnoj mjeri je poboljšano stanje vezano za poštovanje obaveza iz oblasti autorskih i srodnih prava a rezultat ovogodišnjih aktivnosti Agencije za radio-difuziju biće izdavanje dugoročnih dozvola za prenos i emitovanje radio-difuznih signala u prvom kvartalu 2007. godine samo onim emiterima koji, pored ostalih, regulišu i prava i obaveze po pitanju korišćenje autorskih i srodnih prava.

² Zakon o primjeni propisa kojima se uređuje zaštita prava intelektualne svojine objavljen je u "Sl.listu RCG", br. 45/05.

III. RAZVOJ KABLOVSKIH I BEŽIČNIH SISTEMA ZA DISTRIBUCIJU RADIO I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA

U toku 2006.g. Agencija za radio-difuziju je posebnu pažnju posvetila aktivnostima na finalizaciji podzakonskih akata kojim se reguliše izgradnja i razvoj kablovskih i bežičnih distribucionih sistema za distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika.

Zakonom o radio-difuziji uređena su prava i obaveze u radio-difuznom sistemu Republike Crne Gore, a posebno ona vezana za izdavanje dozvola za izgradnju i korišćenje kablovskih, satelitskih i MMDS distribucionih sistema, koje predstavljaju osnovu za izgradnju i korišćenje kablovskih distribucionih sistema na teritoriji jedne ili više jedinica lokalne samouprave.

U skladu sa dosadašnjom praksom Agencije za radio-difuziju da, prije usvajanja podzakonskih akata kojima se regulišu prava i obaveze u oblasti radio-difuzije, konsultuje i uvaži mišljenja i sugestije zainteresovanih subjekata, organizovana je javna rasprava i široke konsultacije sa svim zainteresovanim subjektima uključujući: jedinice lokalne samouprave, Agenciju za telekomunikacije i poštansku djelatnost, telekomunikacione operatore i radio-difuzne emitere, Ministarstvo ekonomije, nevladin i privredni sektor. Sve primjedbe i sugestije koje su dostavljene Agenciji u toku javne rasprave su pažljivo razmotrene nakon čega je Savjet Agencije za radio-difuziju usvojio Pravilnik o kablovskim i bežičnim sistemima za distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika.

Usvojeni pravilnik je u skladu sa međunarodnim standardima, preporukama i sporazumima i istim se utvrđuje postupak izdavanja dozvola za izgradnju i korišćenje kablovskih i bežičnih sistema za distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika, kao i način i tehnički uslovi za njihovu izgradnju i korišćenje. Njime su maksimalno uvaženi međunarodni standardi i praksa, posebno u okruženju Crne Gore. Usvajanjem ovog pravilnika stvoreni su preduslovi za sprovođenje javnog i transparentnog procesa dodjele prava na izgradnju i korišćenje ovih sistema u Crnoj Gori.

Polazeći od pokazanog interesovanja za razvoj kako kablovskih tako i bežičnih sistema za distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika, Savjet Agencije je krajem novembra 2006. godine raspisao međunarodni javni konkurs za dodjelu prava na izgradnju i korišćenje kablovskih i bežičnih sistema za distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika. Predmet javnog konkursa bila je dodjela prava na izgradnju i korišćenje kablovskih i bežičnih sistema za distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika za teritoriju jedne ili više jedinica lokalne samouprave u Republici Crnoj Gori.

Predviđeno je da Savjet Agencije za radio-difuziju dodijeli pravo na izgradnju i korišćenje KDS i bežičnih sistema pravnim licima koja su, u skladu sa uslovima javnog konkursa, ponudila najbolje uslove prema sljedećim kriterijumima:

- a) Pogodnosti za korisnike sistema (pristupna naknada, mjesečna pretplata, mogućnost pružanja/prijema drugih telekomunikacionih usluga, pogodnosti za osobe sa invaliditetom ili posebnim potrebama itd.);
- b) Projektovani broj priključaka u odnosu na broj stanovnika i broj domaćinstava na području na kojem se gradi KDS i bežični sistem sa dinamikom izgradnje;
- c) Kvalitet, struktura i broj radio i televizijskih programa koje će operator distribuirati;
- d) Kvalitet tehničkog rješenja za izgradnju KDS i bežičnog sistema i njegova usklađenost sa normama predviđenim Pravilnikom;
- e) Finansijski pokazatelji vezani za mogućnost rentabilnog poslovanja i mogućnost opstanka na tržištu, reference podnosioca prijave;
- f) Ponuđeni iznos godišnje naknade za izgradnju i korišćenje KDS i bežičnog sistema.

Nakon sprovođenja procedure za dodjelu prava i dozvola za izgradnju i korišćenje ovih sistema, realno je očekivati da će građanima Crne Gore već od ljeta 2007. godine biti ponuđene usluge kablovske distribucije radio i TV programa u obimu i strukturi koja će na značajan način unaprijediti ponudu programskih sadržaja.

Pregled lica kojima je u toku januara 2007.g Savjet Agencije za radio-difuziju dodijelio pravo na izgradnju i korišćenje kablovskih distribucionih sistema za distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika nalazi se u Prilogu 2 ovog izvještaja.

IV. MEĐUNARODNA SARADNJA AGENCIJE ZA RADIO-DIFUZIJU

Međunarodna unija za telekomunikacije - U Ženevi, Švajcarska, je u periodu od 15.maja do 16.juna o.g. održano drugo zasjedanje **Regionalne konferencije o radio-komunikacijama za planiranje digitalne zemaljske radio-difuzije u frekvencijskim opsezima 174-230 MHz i 470-862 MHz** (u daljem tekstu: RRC-06) i dvije prateće konferencije u vezi sa revizijom sporazuma Štokholm '61 (u daljem tekstu: RRC-06-Rev.ST61) i Ženeva '89 (u daljem tekstu: RRC-06-Rev.GE89). Okosnicu delegacije Crne Gore na ovom skupu činili su predstavnici Agencije za radio-difuziju. Na kraju RRC-06 usvojen je Sporazum Ženeva 2006 (GE06), čiji su sastavni djelovi digitalni i analogni planovi za djelove Regiona 1 i 3 (zona planiranja), i koji je, između ostalog, regulisao sljedeća pitanja:

- rok za tranziciju od analogne ka digitalnoj radio-difuziji (17. juna 2015.g.);
- zaštitu postojećih i planiranih radio-difuznih raspodjela i dodjela i zaštitu postojećih i planiranih dodjela u odnosu na druge primarne servise u opsezima 174-230 MHz i 470-862 MHz;
- principe i kriterijume planiranja (uključujući zaštitne odnose), metode planiranja i konfiguracije mreža (SFN, MFN);
- procedure za koordinaciju, notifikaciju i korišćenje opsega 174-230 MHz i 470-862 MHz od strane radio-difuznih servisa i u odnosu na podjelu tih opsega između radio-difuznih servisa i drugih primarnih servisa.

Koordinacija digitalnih planova 120 država učesnica RRC-06 odvijala se kroz 4 iteracije i pregovore u okviru 5 koordinacionih grupa, od kojih je prva koordinaciona grupa (CNG 1) obuhvatala države Evrope. Uzimajući u obzir specifičnosti karakteristika terena, različitih uslova propagacije, kao i različitost planiranih zahtjeva koji se odnose na digitalne radio-difuzne servise velikog broja država koje su obuhvaćene svakom od 5 koordinacionih grupa, u okviru svake grupe tokom konferencije pregovori su efektivno realizovani i kroz podgrupe. Predstavnici Agencije za radio-difuziju aktivno su participirali u pregovorima u okviru podgrupe CNG 1-5 kojoj su pripadale administracije Italije, San Marina, Vatikana, Slovenije, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Albanije, Makedonije, Bugarske, Grčke i Turske.

U okviru CNG 1-5 podgrupe, uzimajući u obzir specifičnosti propagacije signala preko Jadranskog mora, delegacija Crne Gore aktivno je učestvovala u pregovorima podgrupe CNG 1-5-1 tj. Adriatik grupe kojoj su pripadale administracije Italije, San Marina, Slovenije, Hrvatske, Crne Gore i Albanije. Podpredsjedavajući ove podgrupe bila je predstavnica Agencije za radio-difuziju Crne Gore Ana Vukčević.

Osnov za pregovore u Adriatik grupi bio je Adriatik sporazum usaglašen i potpisan u toku interesionalnog perioda od strane administracija Slovenije, Hrvatske, Crne Gore, Albanije i San Marina. Prema ovom sporazumu definisan je poligon koji obuhvata teritoriju potencijalne nekompatibilnosti digitalnih zahtjeva pomenutih država, sa jedne i Italije sa druge strane Jadrana. U okviru poligona kanali UHF opsega podijeljeni su na 2 grupe kanala, od kojih se 25 kanala ekskluzivno koriste na teritoriji Italije, a preostalih 24 kanala na teritoriji ostalih država ove grupe. Tokom druge nedjelje konferencije postignuti su dogovori sa administracijom Italije na osnovu Adriatik sporazuma, i u skladu sa tim izvršene su modifikacije zahtjeva svih administracija. Nakon podnošenja zahtjeva za drugu iteraciju u skladu sa sporazumom, podnijete su administrativne deklaracije³ što je rezultiralo uspješnim rezultatima od 97% prolaznosti za zahtjeve Republike Crne Gore, a takođe vrlo uspješan rezultat ostvarile su i ostale administracije Adriatik grupe.

U okviru pripreme za podnošenje zahtjeva za treću iteraciju, delegacija Crne Gore nastavila je pregovore u okviru Agriatik grupe sa ostalim administracijama učesnicama ove grupe po pitanju rješavanja nekompatibilnosti u VHF opsegu digitalnih zahtjeva Italije prema zahtjevima Crne Gore i ostalih država u pomenutoj grupi. Kao osnov pregovora za VHF opseg korišćen je isti poligon potencijalne nekompatibilnosti kao i u UHF opsegu, pri čemu je podjela kanala u okviru njega izvršena po prioritetu već postojećih ST61 dodjela za najznačajnije predajnike velikih izračenih snaga. Nakon detaljnih analiza i pregovora, postignut je dogovor sa administracijom Italije i po pitanju VHF opsega. Poslije podnošenja zahtjeva i administrativnih deklaracija za treću iteraciju sve države Adriatik grupe obezbijedile su izuzetno visok procenat prolaznosti digitalnih zahtjeva, a za zahtjeve Republike Crne Gore postignut je 100% rezultat prolaznosti.

³ Procedurom podnošenja administrativnih deklaracija (kroz četiri iteracije za digitalni i jednu za analogni plan) data je modućnost prevazilaženja nekompatibilnosti ulaznih zahtjeva administracija, sa ciljem pojednostavljivanja procesa koordinacije, naročito u slučajevima kada se nekompatibilnosti javljaju usljed nesavršenosti ITU softvera za planiranje koji ne uzima u obzir konfiguraciju terena.

I pored postignutih rezultata, administracije Adriatik grupe intenzivno su nastavile pregovore, naročito pred podnošenje zahtjeva i administrativnih deklaracija za četvrtu odnosno finalnu iteraciju. Naime, kako je administracija Italije najavila odluku da u četvrtoj iteraciji podnese uslovne deklaracije za apsolutno sve zahtjeve administracija Adriatik grupe kao i mnogih drugih evropskih i sjeverno afričkih država, to je uspješnost cjelokupnog procesa planiranja i cijele konferencije bila dovedena u pitanje. Nakon koordiniranog nastupa svih zemalja na koje je ovakva odluka Italije direktno uticala kao i čelnih ljudi konferencije, administracija Italije se sporazumom obavezala da će podnijeti bezuslovne deklaracije za finalnu iteraciju. Sa druge strane, Sporazum su potpisali predstavnici delegacija Italije, Francuske, Švajcarske, Austrije, Slovenije, Hrvatske, Crne Gore i Grčke. Iako su uloženi napor da se do 13. juna potpišu bilateralni/multilateralni sporazumu između ovih zemalja koji bi definisali saradnju nakon konferencije po pitanju primjene Sporazuma, do toga nije došlo zbog zahtjeva Italije da se sporazumima implicitno (indirektno) priznaju i zaštite neiskordinirane italijanske analogne stanice koje su već puštene u rad.

Prevazilaženjem ovog prelomnog trenutka za tok Konferencije, proces izrade digitalnog plana je uspješno završen. Digitalni zahtjevi Republike Crne Gore prije početka konferencije bili su usaglašeni sa zahtjevima administracije Hrvatske, a potpuna kompatibilnost zahtjeva zadržana je tokom svih iteracija.

Sa administracijom Albanije postignuta je kompatibilnost zahtjeva za allotment zone u okviru priprema za konferenciju, a tokom konferencije usaglašeni su i zahtjevi za assignment-e Crne Gore i allotment zone Albanije, uzimajući u obzir da je administracija Albanije tokom cijele konferencije imala prijavljene samo allotment zone.

Delegacija Crne Gore sprovela je i pregovore sa predstavnicima administracija Bosne i Hercegovine i Srbije u okviru druge koordinacione podgrupe koja se odnosi na centralnu i istočnu Evropu.

Najvažniji rezultat ove konferencije je **Digitalni plan Republike Crne Gore**. U procesu koordinacije sa svim susjednim državama postignuta je 100% prolaznost digitalnih zahtjeva i krajnji rezultat tog procesa jeste usaglašen digitalni plan Republike Crne Gore sa svim susjednim zemljama. On je sadržan u pridruženom planu Sporazuma GE06 i izrađen je kombinovanjem allotment i asajment metoda planiranja.

Izradom i koordinacijom plana na osnovu allotment metode planiranja u kombinaciji sa asajment metodom, odnosno definisanjem parametara za sve važne emisione lokacije u Crnoj Gori, omogućava se fleksibilnost u implementaciji i namjeni digitalnog plana. Fleksibilnost u implementaciji podrazumijeva mogućnost realizacije različitih tipova mreža, SFN i MFN, odnosno njihove kombinacije, zavisno od budućih mogućnosti i potreba radio-difuznih servisa.

Broj pokrivanja u okviru svake allotment zone usklađen je prema ravnopravnom pristupu spektru što znači da će Crna Gora u budućnosti ravnopravno sa ostalim državama u regionu ostvarivati svoja prava po pitanju korišćenja digitalnih prenosnih sistema u radio-difuznom dijelu spektra koji je ograničeni prirodni resurs. Uzimajući u obzir postignute rezultate u smislu broja planiranih i koordiniranih pokrivanja uz mogućnost prenosa 4 do 8 različitih programa jednim frekvencijskim kanalom osigurano je zadovoljenje trenutnih i budućih potreba elektronskih medija u Republici Crnoj Gori.

Imajući u vidu promjene u statusu članstva u ITU koje su se desile u toku same konferencije, odnosno činjenicu da je pred Cmom Gorom tek predstojao proces učlanjenja i ratifikacije instrumeneta ITU i važećih regionalnih sporazuma, da bi se zaštitili rezultati višegodišnjeg procesa planiranja finalizovanog na konferenciji, u finalnom aktu je sadržana napomena koja se odnosi na frekventne dodjele za teritoriju Crne Gore. Napomena glasi:

"U ovim Finalnim aktima, simbol SCG se koristi sa sljedećim značenjem:

- 1) *Kad se koristi za označavanje geografske zone, simbol SCG uključuje cijelu teritoriju bivše države članice ITU "Srbija i Crna Gora" koja je postojala do 3. juna 2006.*
- 2) *Kad se koristi za označavanje administracije Države članice, ili administracije odgovorne za analogne asajmetne ili digitalne upise, SCG označava, privremeno, administraciju Republike Srbije. Pri tome,*

Digitalni Plan za Republiku Crnu Goru sadrži:

- sedam nacionalnih pokrivanja u UHF opsegu za digitalnu televiziju,*
- jedno nacionalno pokrivanje za digitalnu televiziju i tri nacionalna pokrivanja za digitalni radiou VHF opsegu.*

Svako nacionalno pokrivanje sastoji se od 3 zasebna geografska područja pokrivanja odnosno allotment zone: Lovćen, Bjelasica i Tvrdaš, nazvane prema glavnim emisionim objektima u okviru svake od njih.

Digitalni Plan sadrži takođe i dodatnu sabaloment zonu (podzonu) za pokrivanje glavnog grada koja je osim sa osnovnih 7 pokrivanja definisana i sa dodatnih 11 pokrivanja u UHF opsegu.

*Više informacija možete naći u **Prilogu 3: Pregled iskoordiniranih dodjela u Digitalnom planu Crne Gore***

administracija Republike Srbije je ukazala da je odgovorna za one anlogne asajmnetne i/ili digitalne upise koji se nalaze na teritoriji Republike Srbije.

- 3) *Raspodjela analognih asajmmenta i/ili digitalnih upisa koji su uključeni pod simbolom SCG (u njegovom geografskom značenju) na dvije nezavisne države, tj. Republiku Srbiju kao nasljednika "Srbije i Crne Gore" i Republike Crne Gore, sprovede se na geografskim principima".*

Imajući u vidu značaj održane konferencije za planiranje frekvencija za digitalnu radio-difuznu službu koja treba da zamijeni postojeću analognu, kao i da je usvojen međunarodni sporazum i digitalni plan koji će biti na snazi sljedećih nekoliko decenija, delagacija Agencije za radio-difuziju je vrlo uspješno iskoristila učešće i postigla maksimalno dobre rezultate u procesu planiranja i koordinacije frekvencijskih dodjela za digitalnu zamaljsku radio-difuziju. Visoka profesionalnost, stručnost, konzistentnost i fleksibilnost naše delegacije predstavili su Crnu Goru kao ravnopravnog partnera u budućoj implementaciji ovog važnog Sporazuma. Dobra saradnja uspostavljena u dvogodišnjem pripremnom procesu za RRC-06, učvršćena je i rezultirala je dogovorima za nastavak saradnje po pitanju što skorijeg otpočinjanja koordinirane tranzicije sa analogne na digitalnu radio-difuziju.

Nakon učlanjenja u UN i brzog završetka procedure učlanjenja u ITU, u toku 2007. godine očekuje se ratifikacija kako ovog tako i drugih regionalnih sporazuma koji se odnose na Republiku Crnu Goru kao dijelu zone planiranja u pojedinim telekomunikacionim sektorima.

Predstavnici Agencije za radio-difuziju učestvovali su na **Konferenciji "Budućnost evropske audiovizuelne politike i regionalna saradnja na Zapadnom Balkanu"**, koja je 16. i 17. maja održana u Briselu, koju je organizovala Evropska komisija u saradnji sa Savjetom Evrope, razmatrane su mogućnosti uključivanja subjekata iz zemalja Zapadnog Balkana u diskusiju o budućnosti audiovizuelne politike i realizaciji ciljeva javne politike kao što su zaštita manjina, borba protiv rasne mržnje i zaštita filmskog nasljeđa. Posebna pažnja je posvećena ulozi nezavisnih regulatornih tijela i procesu koregulacije i samoregulacije koji su od ključnog značaja za postizanje ciljeva javne politike i profesionalizacije medijskog sektora na Zapadnom Balkanu. Osim posebnog izlaganja na Konferenciji, direktor Agencije za radio-difuziju je imao i bilateralne sastanke sa predstavnicima Evropske komisije na kojima su prezentirani rezultati i razmijenjena mišljenja o toku i izazovima medijske reforme u Republici Crnoj Gori i instrumentima regionalne saradnje na Zapadnom Balkanu i šire.

U toku 2006.g. Agencija za radio-difuziju je u kontinuitetu imala aktivnu saradnju sa **Evropskom platformom nezavisnih regulatornih tijela iz oblasti radio-difuzije** (EPRA). Kao forum za razmjenu informacija i iskustava o pitanjima od interesa za pojedine ili grupe regulatora, Agencija je aktivno koristila mehanizme EPRA za dobijanje informacija o uporednim iskustvima i prezentaciju naših iskustava i rješenja. U tom pravcu, delegacije Agencije za radio-difuziju učestvovali su na redovnim skupovima ove organizacije i to na:

- 23. sjednici EPRA-e, održanoj 18 -19. maja 2006.g. u Elsinoru, Danska.
Glavna tema skupa bila je "Političko reklamiranje, primjeri i monitoring" a kroz rad radnih grupa obrađene su i sljedeće teme: (1) Proces finalizacije EU direktive o definisanju i regulaciji audiovizuelnim medijskih usluga; (2) Praćenje poštovanja uslova iz radio-difuzne dozvole; (3) Reforma i konvergencija regulatornih organa.
- 24. sjednica, održanoj 5-6. oktobra 2006.g. u Dubrovniku, Hrvatska.
Glavna tema skupa bila je "Sadržaj regulacije u novom medijskom okruženju" a kroz rad radnih grupa obrađene su i sljedeće teme: (1) Saradnja regulatora sa samoregulacionim organima; (2) Digitalnom emitovanju radio programa; (3) Potreba organizovanja okruglog stola o pravnoj nadležnosti nad emiterima.

Predstavnici Agencije za radio difuziju učestvovali su na osmom sastanku **Mediteranske mreže regulatornih organa**, koji je održan od 5. do 7. jula 2006. godine u Barseloni. Na sastanku je učestvovalo preko 60 predstavnika 15 zemalja članica Mediteranske mreže regulatornih organa iz 17 regulatora i međunarodnih organizacija (Savjet Evrope i Evropska komisija). Na sjednici su obrađene sljedeće teme:

- kretanje audio-vizuelnih djela u mediteranskom regionu,
- izazovi vezani za intelektualnu svojinu nad audio-vizuelnim djelima,
- televizija i djeca,
- revizija Konvencije o prekograničnoj televiziji Savjeta Evrope,
- revizija Direktive o televiziji bez granica Evropske komisije,
- prezentacija nacionalnih iskustava zemalja članica, kao i internet sajta Mediteranske mreže regulatornih organa.

Osim aktivnosti same Mediteranske mreže, ovom prilikom su predstavljeni projekti drugih organizacija u oblasti audio-vizuelne djelatnosti, kao što su Stalna konferencija mediteranski audio-vizuelnih operatora, Svjetska organizacija za intelektualnu svojinu, Evropska observatorija za dječiju televiziju, itd.

Predstavnici Agencije za radio-difuziju učestvovali su na **Konferenciji "Digitalna radio-difuzija – Televizija u 2012. godini"**, koja je 28.-29. septembra 2006.g. održana u Ljubljani. Na konferenciji, koju je organizovalo Ministarstvo ekonomije Slovenije uz podršku EU programa TAIEX. Ovaj skup je omogućio razmjenu informacija o rezultatima novih članica EU, zemalja kandidata za članstvo u EU i zemalja koje su u procesu stabilizacije i pridruživanja EU i dostignutom stepenu pripremljenosti za prelazak sa analogne na digitalnu radio-difuziju (switchover). Učešće predstavnika nadležnih tijela Evropske komisije i pomenutih zemalja omogućilo je razmjenu iskustava, zaključaka i analiza posvećenih digitalnoj radio-difuziji i budućim uslugama. Vrlo detaljne prezentacije dobre prakse i pravnih aspekata upravljanja spektrom i definisanja standarda dale su odgovore na brojne dileme vezane za donošenje odluka satelitskim, kablovskim, zemaljskim, IPTV i drugim novim tehnologijama. Neki od zaključaka sa ovog skupa su sljedeći:

- politika EU o prelasku na digitalno emitovanje je vrlo jasna i stimulišuća za napore koji se po tom osnovu sprovode ili će se sprovođiti;
- teoretski, postoji dovoljno frekventnog kapaciteta za svakoga;
- proizvođači sadržaja su spremni da ponude nove sadržaje i usluge;
- operatori mreža su spremni da investiraju sredstva u novu opremu i mreže;
- ne postoji samo jedan način za tranziciju sa analogne na digitalnu radio-difuziju, jer se moraju uzeti u obzir okolnosti koje postoje u svakoj pojedinoj zemlji kao i istorijski razvoj ovog sektora u njoj;
- imajući u vidu da bez zadovoljnog korisnika (gledaoca) nema uspješne tranzicije sa analogne na digitalnu radio-difuziju, kao i postavljanje nerealnog krajnjeg roka za "switchover" može biti kontraproduktivno;
- efekat digitalne radio-difuzije moć će da se sagleda tek kada sve evropske zemlje pređu sa analogne na digitalnu radio-difuziju pri čemu ovaj proces, posebno faza simultanog emitovanja u analognoj i digitalnoj tehnologiji, treba da bude što kraća.

Naravno, u ovim zaključcima ne nalazi se i stanje u crnogorskom medijskom i telekomunikacionom tržištu koje je još daleko od svesnosti trendova koji već zapljuskuju granice Crne Gore sa svih strana.

Na poziv Asocijacije za međunarodnu radio-difuziju (AIB), predstavnik Agencije za radio-difuziju je učestvovao na **dodjeli nagrada AIB 2006**, koja je održana 22. novembra 2006. godine u Londonu. Skupu je prethodio brifing, organizovan samo za članice AIB, na kome je direktor AIB detaljno predstavio situaciju u audio-vizuelnim sektorima Kine i Indije, sa posebnim osvrtom na veliku ekspanziju u ovoj oblasti i razvoj situacije u oblasti rada elektronskih medija u ovom djelu svijeta.

Na ovom skupu, održane su prezentacije dva specijalna gosta i razmjenjene ideje o pravcima u kojima se kreće savremena radio-difuzija. Guido Baumhauer, direktor distribucije u Deutsche Welle-u, je prenio prisutnima svoja iskustva u radu ovog elektronskog medija vezanom za produkciju televizijskog, radijskog i tekstualnog programskog sadržaja, na velikom broju platformi, uključujući probleme, izazove i razvojne perspektive. Joanna Shields, direktor za Evropu za udruživanje i partnerstva u kompaniji Google, govorila je o interaktivnom pristupu produkciji i plasmanu sadržaja stotinama miliona njihovih svakodnevnih korisnika. Iznijeti su stavovi ove kompanije vezane za očekivanja u produkciji audio i video sadržaja, neke od novih ideja ove kompanije, kao i njena vizija digitalnog sadržaja sutrašnjice kojim će dominirati pretraživanje. Zaključak sa ovog skupa, bio je da će budućnost radio-difuzije i audio-vizuelnog tržišta biti u mnogo bližoj vezi sa internet servisima i u interaktivivnom pristupu produkciji i konzumiranju programskih sadržaja iz ove oblasti.

V. RASPODJELA SREDSTAVA IZ FONDOVA AGENCIJE

Saglasno Zakonu o radio-difuziji, Agencija za radio-difuziju Crne Gore vodi Fond za pomoć lokalnim javnim i Fond za pomoć komercijalnim radio-difuznim servisima. U ova dva fonda prikupljaju se sredstva po osnovu radio-difuzne pretplate⁴, koja iznosi 3,5 € i takse za korišćenje radijskih prijemnika⁵, koja iznosi 6 €.

4 Svako domaćinstvo i pravno lice koje ima sjedište na teritoriji Republike, gdje su obezbijeđeni tehnički uslovi za prijem bar jednog radio ili televizijskog programa, koje posjeduje radio-difuzni prijemnik, obavezno je da mjesečno plaća radio-difuznu pretplatu. Sredstva od radio-difuzne pretplate koja ostvari Agencija pripadaju: 75% republičkim javnim radio-difuznim servisima (radio i televizija); 10% fondu Agencije za pomoć lokalnim javnim radio-difuznim servisima (radio i televizija); 10% fondu Agencije za pomoć komercijalnim radio-difuznim servisima (radio i televizija); 5% Agenciji. Čl. 74 i 75 Zakona o radio-difuziji.

Agencija za radio-difuziju

Februara 2004.g. Savjet Agencije za radio-difuziju je donio Odluku o visini radio-difuzne pretplate u Republici Crnoj Gori u iznosu od 3,5 €. Počev od aprila 2004.g., naplata pretplate vrši se posredstvom "Telekoma Crne Gore" a.d. sa kojim je Agencija sklopila Ugovor o naplati. Po ovom osnovu, "Telekom Crne Gore" a.d. naplaćuje proviziju u iznosu od 0,21€ (6%) po telefonskom računu u okviru kojeg je naplaćena radio-difuzna pretplata.

Juna 2003. godine, Savjet Agencije donio je Odluku o postupku naplate i visini takse za korišćenje radijskih prijemnika u motornim vozilima u iznosu od 6 €. Agencija je počela da naplaćuje taksu za radijske prijemnike u motornim vozilima od 01.09.2003. godine.

Saglasno Zakonu, sredstva po osnovu radio-difuzne pretplate i takse za korišćenje radijskih prijemnika raspodjeljuju se na republičke javne radio-difuzne servise (75%), Fond Agencije za pomoć lokalnim javnim radio-difuznim servisima (10%), Fond Agencije za pomoć komercijalnim radio-difuznim servisima (10%) i Agenciji (5%).

Radio - difuzna pretplata - U periodu od 01.01. - 31.12.2006.g. Agencija za radio-difuziju prikupila je sredstva od radio-difuzne pretplate u iznosu od **6.984.682,97 €**.

U skladu sa Zakonom, ova sredstva su opredijeljena sljedećim korisnicima:

- JP "Radio televizija Crne Gore"	4.869.849,82 €;
- Fond za pomoć lokalnim javnim emiterima	649.313,34 €;
- Fond za pomoć komercijalnim emiterima	649.313,34 €;
- Agencija za radio difuziju	324.656,60 €.

Na ime usluga naplate radio-difuzne pretplate, preduzeću "Cmogorski telekom" a.d. je u navedenom periodu plaćeno 491.549,87 €.

Taksa za radijske prijemnike u motornim vozilima - U periodu od 01.01. - 31.12.2006.g. Agencija za radio-difuziju prikupila je sredstva od takse za radijske prijemnike u motornim vozilima u iznosu od **636.274,07 €**.

U skladu sa Zakonom, ova sredstva su opredijeljena sljedećim korisnicima:

- JP "Radio televizija Crne Gore" (radio)	477.205,61 €;
- Fond za pomoć lokalnim javnim emiterima (radio)..	63.627,44 €;
- Fond za pomoć komercijalnim emiterima (radio)....	63.627,44 €;
- Agencija za radio difuziju	31.813,58 €.

Fond za pomoć lokalnim javnim radio-difuznim servisima - Odlukom Savjeta Agencije Savjet Agencije o kriterijumima za raspodjelu sredstava iz Fonda za pomoć lokalnim javnim radio-difuznim servisima ("Sl. list RCG", br.32/04), predviđeno je da se raspodjela sredstava vrši po osnovu zone pokrivanja i obima sopstvene produkcije i, prije svega, stepena transformacije lokalnog medija u lokalni javni radio-difuzni servis. U skladu sa navedenom Odlukom, sredstva od radio-difuzne pretplate i takse za radijske prijemnike, opredijeljena su sljedećim lokalnim javnim emiterima:

Lokalni radio-difuzni servis	01.09.2003 - 31.12.2006 (€)	01.01.2006 - 31.12.2006 (€)
Radio Rožaje	100.067,37	45.344,51
Radio Bar	149.824,89	69.652,15
Radio Berane	136.491,68	62.688,06
Radio Bijelo Polje	181.096,00	84.013,28
Radio Herceg Novi	124.468,96	59.837,38
Radio Tivat	68.518,77	32.642,67
Radio Pljevlja	132.580,26	63.722,34

5 Svaki vlasnik prevoznog sredstva u Republici koji ima ugrađen radijski prijemnik obavezan je da prilikom registracije prevoznog sredstva plati taksu za korišćenje radijskih prijemnika. Plaćanje takse je uslov za registraciju prevoznog sredstva. Ova Taksa uplaćuje se na žiro račun Agencije i pripada: 75% republičkom javnom radio-difuznom servisu (radio); 10% fondu Agencije za pomoć lokalnim javnim radio-difuznim servisima (radio); 10% fondu Agencije za pomoć komercijalnim radio-difuznim servisima (radio); 5% Agenciji. Čl. 76 Zakona o radio-difuziji.

Agencija za radio-difuziju

Radio Kotor	95.251,38	45.700,40
Radio Cetinje	82.205,17	39.442,79
Radio Danilovgrad	76.132,46	36.697,26
RTV Nikšić	245.263,71	119.048,11
TV Budva	45.248,74	21.055,38
Radio Budva	28.989,68	14.781,37
Radio Andrijevića	24.217,34	21.647,86
Radio Ulcinj	87.428,34	42.350,40
Udruženje lokalnih javnih radio – difuznih servisa	6.377,32	6.377,32

Zbog kašnjenja u procesu transformacije u javni radio-difuzni servis, opredjeljena sredstva za "Radio Ulcinj" do sada nijesu uplaćivana emiteru ovog servisa.

Prepoznajući značaj kontinuiranog i održivog rada NVO "Udruženja lokalnih javnih radio – difuznih servisa", Agencija za radio-difuziju je u toku 2006. godine prihvatila inicijativu članica ovog udruženja da se dio sredstva koji se dodijeli ovim emiterima direktno usmjeri njihovom Udruženju.

Fond za pomoć komercijalnim javnim radio-difuznim servisima - Agencija za radio-difuziju je do kraja 2006. godine je realizovala šest javnih konkursa za raspodjelu sredstava iz Fonda za pomoć komercijalnim radio-difuznim servisima. Raspodjela sredstava vršena je po osnovu dva kriterijuma: zona servisa i sopstvena produkcija.

Saglasno odlukama Savjeta Agencije za radio-difuziju, sredstva prikupljena od radio-difuzne pretplate i takse za radijske prijemnike, opredjeljena su sljedećim komercijalnim radio i TV emiterima:

Radio emiteri	01.09.2003. - 31.12.2006. (€)	01.01.2006. – 31.12.2006. (€)
Radio Antena M	104.630,81	36.507,52
Radio Svetigora	67.430,21	22.586,72
Radio Elmag	46.447,66	11.454,59
Radio Skala	31.067,59	8.578,70
Radio Corona	30.143,98	9.105,52
Radio Mir	19.302,74	3.991,92
Radio Delfin	18.322,41	3.184,39
Radio D	21.470,04	5.747,63
Radio Montena	28.531,32	10.540,62
Radio Elita	27.130,12	7.993,33
Radio Fokus	19.425,71	3.719,48
Radio Panorama	20.566,29	5.669,80
Radio D plus	25.125,04	10.611,41
Radio Ozon	22.977,52	10.336,59
Radio Gorica	13.655,27	2.089,24
Radio Zeta	9.823,23	634,14
Radio Jupok	15.995,68	5.299,89
Radio Z	8.747,15	1.035,38
Radio 083	7.993,59	2.541,31
Radio Boom	15.662,27	7.415,78
Radio Mojkovac	12.566,49	5.308,97
Radio Borkis	6.108,16	719,97
Radio Vizija	3.024,77	-

Agencija za radio-difuziju

Radio City	16.834,70	7.768,26
Radio Adriatic	10.429,14	7.671,65
Radio Glas Plava	9.240,23	4.000,88
Radio M	2.244,84	-
Radio Busola	2.073,56	-
Radio Free Montenegro	7.125,30	1.266,42
Radio Luna	1.432,23	340,74
Radio Max	215,35	-
Radio Harizma	1.756,45	634,14
Radio Atlas	4.963,36	4.963,36
Radio Plus	3.708,27	3.708,27
Radio More	2.877,22	2.877,22
Radio F	1.146,37	1.146,37
Radio Ponta	1.273,87	1.273,87
Radio Skadar Lake	3.260,47	3.260,47
Radio Drs	1.595,41	1.595,41
Radio Cool	8.668,69	8.668,69
Radio Gusinje	634,14	634,14
Radio Trojka	-	-

TV emiteri	01.09.2003. - 31.12.2006. (€)	01.01.2006. – 31.12.2006. (€)
TV Mbc	164.574,88	55.601,96
TV In	164.127,91	55.723,47
TV Montena	89.425,31	29.498,82
TV Pink	72.202,19	22.832,64
TV Elmag	93.436,59	40.004,19
TV Teuta	74.771,52	27.765,12
TV Panorama	42.493,91	16.116,58
TV Boin	19.986,92	6.555,87
TV Eho	19.349,78	4.602,26
TV Apr	34.118,77	17.656,95
TV Atv	44.565,73	34.449,84
TV Orion	7.945,83	1.484,62
TV Glas Plava	17.254,79	2.419,20
TV Caposat	10.448,51	10.448,51
TV Luna	1.185,01	1.185,01

Članom 74. i 78. Zakona o radio-difuziji propisano je da su od plaćanja radio-difuzne pretplate oslobođena domaćinstva i pravna lica koja: na istoj adresi posjeduju više telefonskih linija, čiji je jedan član domaćinstva invalid sa 100% tjelesnog oštećenja ili manje ukoliko mu je odobreno pravo na tuđu njegu i pomoć, lice koje je trajno izgubilo sluh ili slijepo lice. Takođe, od plaćanja pretplate oslobođeni su: ustanove za brigu o djeci, škole, bolnice i domovi zdravlja, domovi za stara lica, domovi penzionera, invalidske organizacije i njihove radionice i diplomatsko-konzularna predstavništva, pod uslovom reciprociteta. U toku 2006.g., Agencija za radio-difuziju je dobila 998 zahtjeva, od kojih je pozitivno riješila 738 i po tom osnovu oslobodila od plaćanja radio-difuzne pretplate 1.286 korisnika telefonskih linija.

VI. OSTALE AKTIVNOSTI AGENCIJE

"Radio – difuzni centar Crne Gore"

Saglasno nadležnostima propisanim Zakonom o radio-difuziji, Savjet i direktor Agencije za radio-difuziju su kontinuirano pratili rad Javnog preduzeća za prenos i emitovanje radio-difuznih signala **"Radio-difuzni centar Crne Gore"**. U toku 2006.g. održane su tri sjednice Savjeta Agencije za radio-difuziju i Upravnog odbora JP "Radio-difuzni centar Crne Gore" na kojima je razmatrano stanje i moguća rješenja za prevazilaženje izazova sa kojima se ovo preduzeće suočava. Pristupajući krajnje ozbiljno informacijama koje su Savjetu Agencije za radio-difuziju dostavljene od strane sindikalne organizacije ovog preduzeća, početkom decembra 2006. godine, predstavnici Savjeta Agencije za radio-difuziju su posjetili emisioni centar Lovćen radi neposrednog utvrđivanja osnovanosti prigovora na rad rukovodstva ovog preduzeća. Nakon toga, Agencija koja vrši osnivačka prava u ime Republike Crne Gore zatražila je od Upravnog odbora ovog preduzeća da u najkraćem mogućem roku pristupi usvajanju i implementaciji akcionog plana preduzeća za sljedeću godinu kojim će se sagledati sve mogućnost i ograničenja preduzeća kako bi se izbjegli potencijalni problemi i iskoristile šanse za proširenje ponude i strukture korisnika usluga.

Strategija sektora elektronskih komunikacija Republici Crnoj Gori

Godinu iza nas obilježila je rasprava povodom nacrt dokumenta **"Strategija sektora elektronskih komunikacija Republici Crnoj Gori"**. Nakon organizovanja okruglog stola posvećenom nacrtu ovog dokumenta ("Strategija sektora elektronskih komunikacija u Crnoj Gori - Pogled iz ugla radio-difuzije", novembar 2005. godine), Agencija za radio-difuziju je uložila maksimalne napore kako bi se ovaj dokument revidirao i prepoznao postojeće stanje i moguće realne posljedice predloženih mjera za dalji razvoj medija i radio-difuzije u Crnoj Gori. Svoje stavove Agencija je blagovremeno dostavila Ministarstvu ekonomije, kao predlagaču dokumenta, kao i javnosti. Stavovi Agencije za radio-difuziju bili su sljedeći:

- Ovakav strateški dokument treba raditi uz direktnog uključivanja, ili bar uvažavanja stavova postojećih regulatora, Univerziteta Crne Gore, javnih i komercijalnih radio-difuznih servisa i njihovih asocijacija, međunarodnih organizacija i institucija koje su učestvovala u procesu kreiranja i realizacije medijskih reformi (OEBS, Savjet Evrope, EU, Konzulat SAD, USAID i dr.), nevladinog sektora itd. Kasnije formiranje radne grupe za finalizaciju strategije daleko je od očekivanja sa kojima su neki od ovih subjekata, uključujući i Agenciju, pristupili pripremi detaljnih komentara i sugestija za revidiranje dokumenta;
- Usvojena verzija Strategije sektora elektronskih komunikacija ne uvažava dostignuti stepen razvoja crnogorskog društva i ekonomije, a posebno oblasti radio-difuzije. Ona ili u potpunosti ne prepoznaje ili ne poštuje međunarodne standarde čije usvajanje i primjena predstavljaju uslov za dalje evropske integracione težnje Crne Gore;
- Koncept i metodologija identifikacije stanja, obrazlaganja mogućih rješenja i konkretnih preporuka nijesu jasni tako da je i dobijeni rezultat opšteg karaktera. Što se tiče regulacije radio-difuzije ona je ili potpuno zanemarena ili parcijalno tretirana. Zbog toga, ovaj dokument ne ide u prilog radio-difuznom sektoru (jer nije uzeo u obzir specifičnost rada elektronskih medija) ni sektoru telekomunikacija.

Podzakonski akti Agencije i Plan raspodjele radio-difuznih frekvencija u Republici Crnoj Gori

U okviru zakonom utvrđenih nadležnosti Agencija za radio-difuziju je u toku 2006.g. donijela niz podzakonskih akata neophodnih za dalju implementaciju Zakona o radio-difuziji i Strategije razvoja radio-difuzije 2004-2007. godine, a uvažavajući praksu, principe i standarde regulacije u radio-difuznoj oblasti.

Donošenje Plana raspodjele radio-difuznih frekvencija u Republici Crnoj Gori, 2004. godine bio je osnov za raspisivanje konkursa za dodjelu frekvencija za FM radio i TV kanala po osnovu kojih su izdate (privremene) dozvole za prenos i emitovanje radio-difuznih signala. Polazeći od brojnih zahtjeva subjekata zainteresovanih za osnivanje novih radio-difuznih stanica kao i proširivanje zone pokrivanja postojećih radio-difuznih servisa, Agencija za radio-difuziju je pristupila pripremi trećeg javnog konkursa za dodjelu dozvola za prenos i emitovanje radio-difuznih signala. U sklopu tih aktivnosti, sprovedena su mjerenja na terenu i utvrđene određene slobodne frekvencije za FM

radio i televiziju. Nakon toga, Savjet Agencije je usvojio odluke o izmjenama i dopunama Plana raspodjele radio-difuznih frekvencija u Republici Crnoj Gori⁶ kojima se:

- vrši dopuna Plana sa TV kanalima na lokacijama u opštinama Cetinje, Rožaje, Bijelo Polje i Podgorica i mijenjaju TV kanali na lokacijama u opštinama Cetinje i Rožaje.
- vrši se dopuna Plana frekvencijama u opštinama Nikšić, Plužine i Pljevlja i vrši se dislokacija određenih TV kanala i frekvencija u opštinama Plužine, Mojkovac i Podgorica.

Na osnovu ovih promjena Plana usvojene su i:

- odluke o izmjenama i dopunama Odluke o radio-difuznim frekvencijama za republički javni radio-difuzni servis⁷;
- odluke o izmjenama i dopunama Odluke o radio-difuznim frekvencijama za lokalne javne radio-difuzne servise⁸.

Prilikom izdavanja privremenih dozvola za prenos i emitovanje radio-difuznih signala zauzet je stav da će obračun naknada za korišćenje radio-relejnih veza biti utvrđen nakon izdavanja dozvola za radio stanice odnosno prilikom izdavanja višegodišnjih dozvola. Tada važeća Odluka o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada za dozvole za prenos i emitovanje radio-difuznih signala ("Sl. list RCG", broj 64/04, 81/04) nije prepoznavala u potpunosti sve vrste sistema prenosa i distribucije radio i televizijskih programa. Imajući to u vidu, u sklopu aktivnosti na finalizaciji seta podzakonskih akata kojima je regulisano izdavanje dozvola za kablovsku/bežičnu distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika, kao i izdavanje višegodišnjih dozvola za prenos i emitovanje radio-difuznih signala, Agencija za radio-difuziju je u toku 2006. godine usvojila **Pravilnik o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada za dozvole za prenos i emitovanje radio-difuznih signala**⁹.

Ovim Pravilnikom propisani su visina, način utvrđivanja i plaćanja sljedećih naknada:

- a) jednokratne naknade za razmatranje prijave na konkurs za dodjelu dozvola za prenos i emitovanje radio-difuznih signala ili zahtjeva za produženje dozvole za prenos i emitovanje radio-difuznih signala (naknada za razmatranje prijave na konkurs);
- b) jednokratne naknade za registraciju lica koje je steklo dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala ili mu je dozvola produžena (naknada za registraciju);
- c) godišnje naknade za dozvole za prenos i emitovanje radio-difuznih signala (godišnja naknada);
- d) naknade za privremene dozvole za prenos i emitovanje radio-difuznih signala.

Agencija za radio-difuziju, saglasno Zakonu o radio-difuzije, vrši inspekcijski nadzor u radio-difuznoj djelatnosti. Radi jedinstvenog i sveobuhvatnog regulisanja načina legitimisanja ovlašćenih lica Agencije za radio-difuziju angažovanih na ovim poslovima, Direktor Agencije za radio-difuziju donio je **Pravilnik o legitimaciji inspektora za oblast radio-difuzije**¹⁰. Ovim Pravilnikom propisani su oblik, sadržaj legitimacije inspektora za oblast radio-difuzije, postupci u slučaju vraćanja, zamjene, privremenog oduzimanja, gubitka ili nestanka legitimacije i vođenje evidencije izdatih, vraćenih i zamijenjenih legitimacija.

Unutrašnja organizacija i sistematizacija poslova u Agenciji za radio-difuziju

Unutrašnja organizacija Agencije za radio-difuziju definisana je Statutom Agencije za radio-difuziju i Pravilnikom o privremenoj unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Agencije za radio-difuziju koji je usvojen u januaru 2005.godine. Pravilnik o privremenoj unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Agencije za radio-difuziju, iz 2005.godine, donijet je na period od dvije godine sa ciljem da se u navedenom periodu prepozna neophodni obim i struktura zaposlenih koja obezbjeđuje obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije. Cijeneći da je u proteklom periodu potvrđeno opredjeljenje da se angažuje postojeći broj izvršilaca, uz saglasnost Savjeta Agencije za radio-difuziju, Direktor Agencije za radio-difuziju je donio **Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za radio-difuziju**. Usvojeni Pravilnik predviđa 22 radna mjesta i odražava povećanje za dva radna mjesta u Sektoru za tehniku i jedno mjesto u Sektoru za pravne i ekonomske poslove (zajedničke službe).

⁶ Odluke o izmjenama i dopunama Plana raspodjele radio-difuznih frekvencija u Republici Crnoj Gori objavljena je u "Sl. listu RCG", br. 06/06 i 32/06.

⁷ Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o radio-difuznim frekvencijama za republički javni radio-difuzni servis objavljena je u "Sl. listu RCG", br. 06/06 i 23/06.

⁸ Odluke o izmjenama i dopunama odluke o radio-difuznim frekvencijama za lokalne javne radio-difuzne servise objavljena je u "Sl. listu RCG", br. 32/06 i 42/06.

⁹ Pravilnik je objavljen je u "Sl. listu RCG", br. 67/06.

¹⁰ Pravilnik je objavljen je u "Sl. listu RCG", br. 42/06.

Predloženo povećanje je uskladu sa obimom i strukturom obaveza koje trenutno ima ili predstoje Agenciji za radio-difuziju.

Saglasno novom pravilniku za izvršavanje poslova i zadataka iz djelokruga rada Agencije formirana su tri sektora:

1. Sektor za pravne i ekonomske poslove:
 - Odjeljenje za pravne poslove;
 - Odjeljenje za ekonomske poslove i
 - Odjeljenje za zajedničke poslove.
2. Sektor za monitoring:
 - Odjeljenje za radio-monitoring i
 - Odjeljenje za TV monitoring .
3. Sektor za tehniku:
 - Odjeljenje za planiranje radio-difuznog spektra, primjenu preporuka i standarda i međunarodnu koordinaciju i
 - Odjeljenje za kontrolno-mjerne i inspeksijske poslove.

U slučaju povećanog obima posla i zadataka, u skladu sa zakonom, u Agenciji za radio-difuziju se može zaposliti jedno ili više lica na određeno vrijeme. U skladu sa navedenim pravilnikom, u Agenciji se, radi stručnog osposobljavanja, može zaposliti jedan ili više pripravnika sa visokom školskom spremom, kao i jedan ili više pripravnika sa višom ili srednjom školskom spremom.

Javnost rada Agencije

U skladu sa već prepoznatljivom otvorenošću i transparentnošću u radu, Agencija za radio-difuziju je i tokom 2006.g. uložila maksimalne napore da svim zainteresovanim subjektima **omogući blagovremene i potpune informacije o svojim aktivnostima i rezultatima**. U tom pravcu posebna pažnja posvećena je komunikaciji sa građanima posredstvom medija i putem Internet sajta Agencije, koji se redovno ažurira na našem i engleskom jeziku.

Organizovanjem i učesćem u javnim raspravama, konsultativnim sastancima i drugim vidovima razmjene mišljenja o važnim pitanjima za sektor radio-difuzije i u toku 2006. godine željeli smo da doprinesemo daljem jačanju povjerenja u naš rad kao nezavisnog, objektivnog i profesionalnog regulatora. Uvjereni smo da je to najbolji način da se naša nezavisnost zaštiti od negativnih uticaja bilo koje vrste a i stimuliše dijalog o važnim pitanjima.

Polazeći od Zakona o slobodnom pristupu informacijama Direktor Agencije za radio-difuziju je u aprilu 2006.g. donio **Uputstvo za pristup informacijama u posjedu Agencije**. Uputstvom je propisano da je pristup informacijama u posjedu Agencije za radio-difuziju slobodan i ostvaruje se na način propisan zakonom i ovim aktom.

Imenovano je lice ovlašćeno za postupanje po zahtjevu za pristup informacijama i određena vrsta predmeta koja je u posjedu Agencije za radio-difuziju, među kojima i

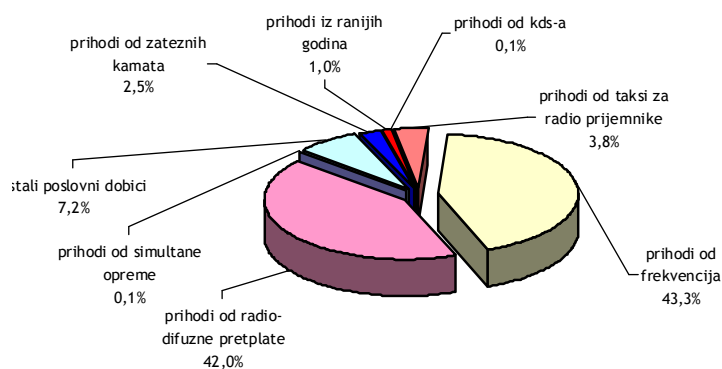
1. Normativna akta za raspisivanje i sprovođenje javnih konkursa za dodjelu prava na prenos i emitovanje radio-difuznih signala i prava na izgradnju i korišćenje kablovskih i bežičnih sistema za distribuciju radio i TV programa do krajnjih korisnika;
2. Akta Savjeta Agencije po osnovu realizovanih javnih konkursa;
3. Ostale odluke Savjeta Agencije vezane za visinu radio-difuzne pretplate; radio-difuzne frekvencije za republičke i lokalne javne radio-difuzne servise; odluke o kriterijumima za raspodjelu sredstava iz fondova Agencije za pomoć lokalnim javnim i komercijalnim radio-difuznim servisima.
4. Tehnički, programski i finansijski podzakonski akti na koje saglasnost daje ili usvaja Savjet Agencije;
5. Registri koje saglasno Zakonu o radio-difuziji vodi Agencija;
6. Dozvole koje saglasno Zakonu o radio-difuziji izdaje Agencija;
7. Odluke Agencije donešene u postupku po podnešenim prigovorima;
8. Izvještaji o radu Agencije;
9. Finansijski planovi Agencije;
10. Finansijski izvještaji Agencije (polugodišnji/godišnji).

Uputstvo je objavljeno na oglasnoj tabli i web sajtu Agencije. Agenciji za radio-difuziju je tokom 2006. godine dostavljeno osam zahtjeva za slobodni pristup informacijama. Po tom osnovu za sedam zahtjeva je donijeto rješenje kojim se odobrava pristup traženoj informaciji. Jedan zahtjev je odbijen iz razloga neposjedovanja tražene informacije.

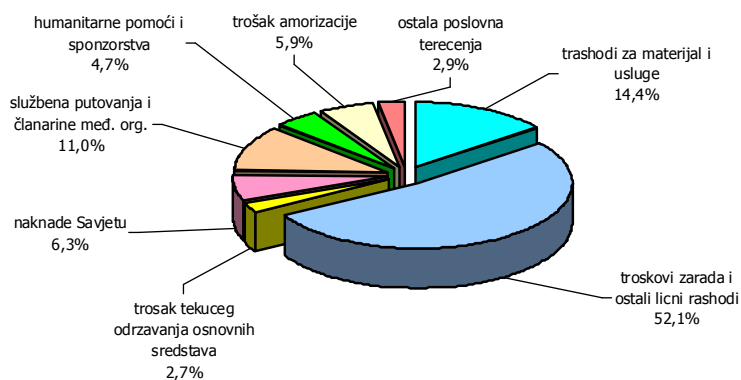
**VI. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA AGENCIJE ZA RADIO-DIFUZIJU U 2006. GODINI
(IZVOD IZ IZVJEŠTAJA O FINANSIJSKOM POSLOVANJU ZA 2006. GODINU)**

U toku 2006. godine Agencija je ostvarila ukupan prihod u iznosu od 832.477,69 €, rashodi su iznosili 690.661,18 €, što znači da je ostvarena pozitivna razlika u iznosu od 141.816,51 €.

U strukturi prihoda najznačajnije stavke čine prihodi od frekvencija (43,25%) i od radio-difuzne pretplate (41,95%), dok ostali poslovni prihodi čine 7,17%, prihodi od taksi 3,82%, prihodi od zateznih kamata 2,54%, prihodi iz ranijih godina 1,04 %, prihodi od simultane opreme 0,13% i prihodi od kablovskih distribucionih sistema 0,09%.

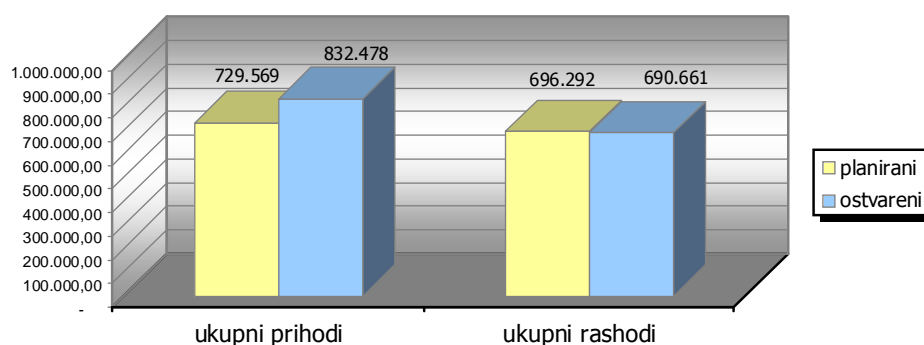

U strukturi rashoda najznačajniju stavku čine rashodi za zarade i ostali lični rashodi (52,11%), zatim slijede rashodi za materijal i usluge (14,39%), službena putovanja i članarine međunarodnim organizacijama (11,04%), naknade Savjetu Agencije (6,33%), trošak amortizacije (5,87%), troškovi humanitarnih pomoći i sponzorstva (4,74%), ostala poslovna terećenja (2,85%) i trošak održavanja osnovnih sredstava (2,65%).

U izvještajnom periodu Agencija za radio – difuziju se pridržavala usvojenog finansijskog plana, pri čemu su ostvareni prihodi viši, a ostvareni rashodi niži od planiranih.

Agencija za radio-difuziju

U skladu sa finansijskim planom u prvom polugođu ove godine pored aktivnosti koje se odnose na redovne poslove, Agencija je značajna sredstva usmjerila na:

- ❑ međunarodnu koordinaciju u cilju harmonizacije nacrta digitalnog plana raspodjele radio-difuznih frekvencija sa susjednim zemljama u okviru Adriatik lige i grupe zemalja centralno-istočne Evrope;
- ❑ finansiranje troškova učesća delegacije Republike Crne Gore koju su činili i četiri predstavnika ARD-a na regionalnoj konferenciji o radiokomunikacijama (RRC - 06) u Ženevi od 15.05. - 16.06.06.;
- ❑ nabavku računarske i video opreme Sektora za monitoring u cilju stvaranja mogućnosti za praćenje i arhiviranje programskih sadržaja emitera u Republici Crnoj Gori;
- ❑ nabavku opreme Sektora za tehniku neophodne za obavljanje tehničkih pregleda radijskih i televizijskih stanica (analizator spektra - 30 GHz , vatmetar, tracking generator, softverska i hardverska oprema za 24 časovno praćenje i arhiviranje snimljenih programskih sadržaja elektronskih medija, računarska oprema i sl.).

DIREKTOR

Abaz Beli Džafić

Prilog 1: Pregled izrečenih kaznenih mjera u toku 2006. godine

Kaznene mjere po osnovu programskog rada emitera

Upozorenje JP "Radio-televizija Crne Gore", emiteru javnog radio-difuznog servisa "**Televizija Crne Gore**"

Datum izricanja kaznene mjere: 17.01.2006.godine

Razlog: Sponzorisanje programa dnevno informativne emisije «Dnevnik 2», što je u suprotnosti sa čl. 114. Zakona o radio-difuziji i čl. 30. Pravilnika o oglašavanju i sponzorstvu u elektronskim medijima.

Upozorenje privrednom društvu "Blue Moon" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Televizija MBC"

Datum izricanja kaznene mjere: 04.04.2006.godine

Razlog: Emitovanje neprikladnog programskog sadržaja koji je namijenjen djeci.

Upozorenje privrednom društvu "Pink M Company" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Televizija Pink"

Datum izricanja kaznene mjere: 12.05.2006. godine

Razlog: Emitovanje oglašavanja suprotno pravilima raspoređivanja oglašavanja, koja su predviđena članom 36. Pravilnika o oglašavanju i sponzorstvu u elektronskim medijima.

Novčana kazna (50 minimalnih cijena rada u Republici) privrednom društvu "Elmag RTV" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Televizija Emag"

Datum izricanja kaznene mjere: 07.07.2006. godine

Razlog: Emitovanje SMS poruka u emisiji "Hoće li se poništiti referendum" kojima se podstiče vjerska i nacionalna netrpeljivost.

Novčana kazna (50 minimalnih cijena rada u Republici) privrednom društvu "Elmag RTV" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Televizija Emag"

Datum izricanja kaznene mjere: 07.07.2006. godine

Razlog: Emitovanje SMS poruka u emisiji "Oči u oči sa..." kojima se podstiče vjerska i nacionalna netrpeljivost.

Upozorenje privrednom društvu "TV Comm" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "NTV Montena"

Datum izricanja kaznene mjere: 22.09.2006. godine

Razlog: Emitovanje oglašavanja suprotno pravilima raspoređivanja oglašavanja, koja su predviđena članom 36. Pravilnika o oglašavanju i sponzorstvu u elektronskim medijima

Kaznene mjere po osnovu tehničkog rada emitera

Upozorenje privrednom društvu "Neboelectronic" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio Delfin"

Datum izricanja kaznene mjere: 18.01.2006. godine

Razlog: Neovlašćeno emitovanje programa na frekvenciji 89.2 MHz sa lokacije Vrmac, suprotno Planu raspodjele radio-difuznih frekvencija i uslovima iz izdate dozvole R - 16.

Upozorenje privrednom društvu "Kole" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio Svetigora"

Datum izricanja kaznene mjere: 18.01.2006.godine

Razlog: Izazivanja smetnje u radu telekomunikacione opreme Aerodromske kontrole letenja Terminalna kontrola letenja – Podgorica.

Upozorenje privrednom društvu "Free Montenegro", emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio Free Montenegro"

Datum izricanja kaznene mjere: 27.04.2006.godine

Razlog: Nesprovođenje odluke Direktora Agencije za radio-difuziju 02-3527 od 19.10.2005.g. kojom je naložena ugradnja izlaznih filtera na predajnoj opremi na lokaciji "Sjenica" (čije odsustvo je uzročnik smetnji u radu radio-difuzne i telekomunikacione opreme drugih subjekata tj. Aerodromske kontrole letenja Terminalna kontrola letenja – Podgorica).

Nalog za gašenje predajnika privrednom društvu "Free Montenegro", emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio Free Montenegro"

Vrsta mjere: Gašenje predajnika na emisionom objektu "Sjenica"

Datum izricanja kaznene mjere: 08.06.2007. godine

Razlog: Izazivanje smetnje u radu telekomunikacione opreme Aerodromske kontrole letenja Terminalna kontrola letenja - Podgorica.

Upozorenje privrednom društvu "Neboelectronic" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio Delfin"

Datum izricanja kaznene mjere: 20.10.2006. godine

Razlog: Neovlašćeno emitovanje programa na frekvenciji 89.2 MHz sa lokacije Vrmac, suprotno Planu raspodjele radio-difuznih frekvencija i uslovima iz izdate dozvole R - 16.

<p style="text-align: center;">Kaznene mjere upozorenja povodom neblagovremenog plaćanja naknada za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala</p>

Upozorenje privrednom društvu "Televizija Budva" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "TV Budva"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala.

Upozorenje privrednom društvu "Free Montenegro" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio Free Montenegro"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala.

Upozorenje privrednom društvu "ATV" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Televizija Atlas"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala

Upozorenje privrednom društvu "ATV" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio Atlas"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala

Upozorenje privrednom društvu "Radio Zeta" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio Zeta"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala

Upozorenje privrednom društvu "Radio Gorica" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio Gorica"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala

Upozorenje privrednom društvu "Orion" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "TV Orion"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala

Upozorenje privrednom društvu "Gresa Trade" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio Elita"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala

Upozorenje privrednom društvu "Radio Harizma" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio Harizma"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Kašnjenje plaćanje iznosa na ime naknade za korišćenje radio frekvencija

Upozorenje privrednom društvu "Bradva Company" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio Luna"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala

Upozorenje privrednom društvu "Bradva Company" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "TV Luna"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala

Upozorenje privrednom društvu "Tripk Com" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio More"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala

Upozorenje sportskom klubu "Gym" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio Kom"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala

Upozorenje privrednom društvu "Radio S" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio S"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala

Upozorenje privrednom društvu "Topolica" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio F"

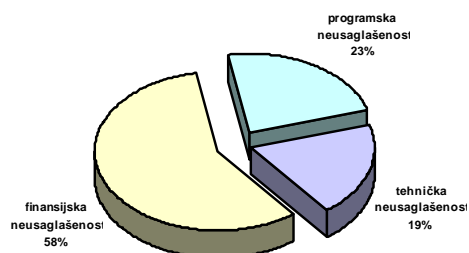
Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala

Upozorenje privrednom društvu "Radio Gusinje" d.o.o., emiteru komercijalnog radio-difuznog servisa "Radio Gusinje"

Datum izricanja kaznene mjere: 14.12.2006.godine

Razlog: Neblagovremeno plaćanje godišnje naknade za izdatu dozvolu za prenos i emitovanje radio-difuznih signala

Pregled strukture izrečenih kaznenih mjera u 2006. godini

Agencija za radio-difuziju

Prilog 2: Pregled pravnih lica kojima je Savjet Agencije za radio-difuziju dodijelio pravo na izgradnju i korišćenje kablovskih i bežičnih sistema za distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika

Pravno lice	Pregled jedinica lokalne samouprave za koje stiče pravo na izgradnju i korišćenje:	
	kablovskih sistema za distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika	bežičnih sistema za distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika
"TELEKABL" d.o.o., Ul. 13.jula 2, 81 000 Podgorica		Bar, Berane, Bijelo Polje, Budva, Cetinje, Danilovgrad, Herceg Novi, Kotor, Nikšić, Plav, Pljevlja, Podgorica, Rožaje, Tivat i Ulcinj
"BROADBAND MONTENEGRO" d.o.o. Bul. Revolucije 66, 81 000 Podgorica		Andrijevica, Bar, Berane, Bijelo Polje, Budva, Cetinje, Danilovgrad, Herceg Novi, Kolašin, Kotor, Mojkovac, Nikšić, Plav, Pljevlja, Plužine, Podgorica, Rožaje, Šavnik, Tivat, Ulcinj i Žabljak.
"ELTA - MONT" d.o.o. Ul. Vuka Karadžića bb, 81 400 Nikšić	Bar, Berane, Bijelo Polje, Budva, Cetinje, Herceg Novi, Kotor, Nikšić, Pljevlja, Podgorica	
"PTT-INŽENJERING" d.o.o. Ul. Mitra Bakića bb, 81 000 Podgorica	Bar, Bijelo Polje, Cetinje, Podgorica, Rožaje, Tivat i Ulcinj	
"ADRIANET" d.o.o., Ul. Makedonska E13, 85 000 Bar	Bar, Bijelo Polje, Pljevlja i Ulcinj.	
"MONTENEGRO KABL" d.o.o. Trg boraca bb, 81 210 Kolašin	Bijelo Polje, Nikšić, Pljevlja i Podgorica	
"NOVI KDS" d.o.o. Ul. Orijenskog Bataljona 33, 85 340 Herceg Novi	Bar, Herceg Novi, Kotor i Tivat	
"CATTV" d.o.o. Dobrota I br.12/22, 85 330 Kotor	Kotor i Tivat	
"ELKDS" d.o.o. Ul. Ivana Milutinovića 70, 84 210 Pljevlja		Žabljak
"CABLING" d.o.o., Ul. Mediteranska 8, 85 310 Budva	Budva	

Prilog 3: Pregled iskoordiniranih dodjela u Digitalnom planu Crne Gore

	Broj kanala određenih za pokrivanje alotment zone	Kanali određeni za pokrivanje alotment zone
Alotment zone na VHF - u	DVB-T	
Lovćen	1	ch 8
Bjelasica	1	ch 6
Alotment zone na VHF-u	T-DAB	
Lovćen	3	10B, 11C, 12C
Bjelasica	3	10A, 11A, 12A
Alotment zone na UHF-u	DVB-T	
Lovćen	7	ch: 27, 31, 35, 57, 61, 64, 67
Bjelasica	7	ch: 25, 29, 37, 43, 60, 62, 68
Tvrdaš	7	ch: 22, 26, 32, 46, 49, 53, 55
Podgorica (subalotment)	9	ch: 21, 24, 30, 33, 38, 39, 44, 53, 69
Ukupan broj kanala određenih za pokrivanje svih alotment zona u Planu		38
Ukupan broj dodjela ¹¹ koje se odnose na pokrivanje signalom sa određene lokacije u Planu		318
Ukupan broj svih dodjela		356

¹¹ Dodjela je zahtjev unesen u Plan GE 06 bilo da se radi o asajmmentu ili alotmentu.